Drs. A.A.M. Rijnierse

IJMOND-NOORD
ENKELE SOCIAAL-ECONOMISCHE ASPECTEN VAN HET RUILVERKAVELINGSGEBIED "IJMOND-NOORD" IN NOORDHOLLAND

LANDBOUW-ECONOMISCH INSTITUUT DEN HAAG 16 JAN. 1989 BIBLIOTHEEK
L 5-108c
angl.

Interne Nota
No. 108

December 1965

Landbouw-Economisch Instituut - Conradkade 175 - 's-Gravenhage - Tel. 61.41.61
Niet voor publikatie - nadruk verboden

INHOUDSOPGAVE

		Blz.
§ 1.	INLEIDING	5
§ 2.	DE GRONDGEBRUIKERS EN DE BEDRIJVEN	5
§ 3.	DE ZELFSTANDIGE BEDRIJFSHOOFDEN	6
§ 4.	GRONDGEBRUIKERS MET HOOFDBEROEP BUITEN DE TUINBOUW	7
§ 5.	DE BEDRIJFSSTRUCTUUR	8
§ 6.	DE LEEFTIJDSOPBOUW	9
§ 7.	DE BEDRIJFSOPVOLGING	10
§ 8.	SAMENVATTING	11

LIJST VAN BIJLAGEN

I	INDELING CULTUURGROND NAAR GRONDGEBRUIK	13
II	BEDRIJFSOPVOLGING NAAR BEDRIJFSTYPE	14
III	BEDRIJFSOPVOLGING NAAR LEEFTIJDSKLASSE	15

§ 1. I n l e i d i n g

Het ruilverkavelingsgebied IJmond-Noord ligt gedeeltelijk in de gemeente Heemskerk en gedeeltelijk in de gemeente Beverwijk. De cultuurgrond wordt voor het grootste deel gebruikt voor de tuinbouw en voor een klein deel voor de veehouderij. Van oudsher is hier veel intensieve opengrondsgroenteteelt, terwijl in de laatste jaren ook de teelt van bloembollen en bloemen al of niet onder glas van betekenis is geworden.

In 1964 werd door meer dan 90% van de eigenaren de ruilverkaveling aangenomen. Om een inzicht te krijgen in de structuur en de rentabiliteit van de bedrijven in dit gebied werd door het rijkstuinbouwconsulentschap te Amsterdam een discussienota samengesteld. Door de streekverbeteringscommissie in dit gebied werd aan het Landbouw-Economisch Instituut het verzoek gericht een onderzoek in te stellen betreffende de beroepsstructuur van de bedrijfshoofden, de leeftijdsopbouw en de bedrijfsopvolging. Als zodanig kan deze nota beschouwd worden als een aanvulling op genoemde discussienota.

§ 2. D e g r o n d g e b r u i k e r s e n d e b e d r i j v e n

Het is bekend dat niet alle grondgebruikers in dit ruilverkavelingsgebied hun hoofdberoep in de exploitatie van de grond vinden. In het bijzonder is er onder de grondgebruikers met een klein bedrijf een groot aantal met een hoofdberoep buiten de tuinbouw.

Dit is aanleiding geweest de geregistreerde grondgebruikers in verschillende groepen in te delen. Hierbij is de bij het L.E.I. gebruikelijke indeling aangehouden; deze onderscheidt de volgende beroepsgroepen:

A-grondgebruikers: het bedrijfshoofd besteedt zijn arbeidstijd geheel aan het eigen bedrijf;

B-grondgebruikers: meer dan de helft van de arbeidstijd wordt aan het eigen bedrijf besteed, daarbij heeft het bedrijfshoofd nog een nevenberoep;

C-grondgebruikers: minder dan de helft van de arbeidstijd wordt door de grondgebruiker aan het eigen bedrijf(je) besteed;

D-grondgebruikers: rustende agrariërs of gepensioneerde niet-agrariërs en personen zonder beroep voor zover zij enig grondgebruik hebben.

Een indeling van de grondgebruikers in het gebied volgens deze beroepsgroepen geeft het volgende beeld (tabel 1).

Tabel 1

GRONDGEBRUIKERS NAAR BEROEPSGROEP

Grootteklasse in ha	Aantal grondgebruikers totaal	in de beroepsgroep A	B	C	D
< 0,50	43	9	1	26	7
0,50 - 1	122	88	10	20	4
1 - 1,50	51	49	-	2	-
1,50 - 2	34	31	-	2	1
2 - 3	18	17	1	-	-
3 - 5	18	17	-	1	-
5 - 10	14	13	-	1	-
> 10	3	2	-	1	-
Totaal	303	226	12	53	12

Bron: Landbouwtelling 1965.

In het gehele gebied zijn 238 A- en B-grondgebruikers die zelfstandig agrariër zijn en zij vormen 79% van het totaalaantal grondgebruikers. De bedrijven waarop verscheidene bedrijfshoofden aanwezig zijn en als één bedrijf worden geëxploiteerd zijn beschouwd als bedrijven met één grondgebruiker. Tevens zijn de tuinderszoons die met het oog op een erkenning voor de bollenteelt een kleine oppervlakte land op hun naam hebben staan, doch in feite meewerken op het ouderlijke bedrijf, niet beschouwd als zelfstandige grondgebruikers. Daar deze percelen een onderdeel uitmaken van het ouderlijke bedrijf, zijn zij hierbij samengevoegd.

De 12 B-grondgebruikers hebben bijna allemaal een bedrijf kleiner dan 1 ha. Het nevenberoep van deze personen is verschillend; sommigen werken een deel van hun tijd op andere tuinbouwbedrijven, anderen hebben als nevenberoep een of andere vertegenwoordiging en enkelen werken 's winters elders, b.v. als bouwvakarbeider.

Omtrent de bedrijven groter dan 5 ha kan worden opgemerkt, dat het overwegend bedrijven betreft met grasland. Het zijn grotendeels veehouderijbedrijven waar op de meeste bedrijven enige tuinbouw aanwezig is.

In totaal zijn er 65 C- en D-grondgebruikers, die 21% uitmaken van het totale aantal grondgebruikers. Zoals blijkt uit tabel 1 hebben deze personen overwegend een kleine oppervlakte cultuurgrond in exploitatie: 5° bedrijven zijn kleiner dan 1 ha.

Typerend voor dit gebied is de kleine bedrijfsoppervlakte: van de 233 A- en B-bedrijven zijn er 108 kleiner dan 1 ha; deze maken 45% uit van het aantal A- en B-bedrijven.

§ 3. De zelfstandige bedrijfshoofden

Een indeling van het aantal A- en B-bedrijven met verscheidene bedrijfshoofden geeft het volgende beeld te zien (tabel 2).

Tabel 2

AANTAL BEDRIJFSHOOFDEN

Grootte-klasse in ha	Aantal A- + B-bedrijven	waarvan met meer dan één bedrijfshoofd	waarvan	
			vader-zoon-combinatie	combinatie van broers
< 0,50	10	-	-	-
0,50 - 1	98	11	6	5
1 - 1,50	49	17	2	15
1,50 - 2	31	12	4	8
2 - 3	18	6	3	3
3 - 5	17	13	3	10
5 - 10	13	2	1	1
> 10	2	-	-	-
Totaal	238	61	19	42

Het aantal zelfstandige bedrijven met verscheidene bedrijfshoofden bedraagt 61, dit is 25% van het totaalaantal bedrijven. Van deze 61 bedrijven met gemeenschappelijke exploitatie door twee of soms meer bedrijfshoofden zijn 42 bedrijven waar een combinatie aanwezig is van broers en 19 bedrijven waar sprake is van een combinatie van vader en zoon. Over het algemeen is op deze 61 bedrijven sprake van een intensieve bedrijfsvoering: op 25 bedrijven is meer dan 70% van de cultuurgrond in gebruik voor bloembollen- en bloementeelt, op 11 bedrijven is meer dan 10 are glas aanwezig, op 12 bedrijven is meer dan 70% van de grond in gebruik voor groenteteelt open grond. Vervolgens zijn er nog 4 gemengde bedrijven, waar naast veehouderij ook tuinbouw aanwezig is en 9 bedrijven met diverse teelten. Omtrent de 12 bedrijven met overwegend groenteteelt open grond kan worden opgemerkt, dat dit overwegend grotere bedrijven zijn: 11 bedrijven zijn nl. groter dan 1 ha.

Er dient op gewezen te worden dat het hier een globale benadering betreft. Een nader onderzoek zou door middel van de arbeidsnormen hier een beter inzicht kunnen geven.

§ 4. Grondgebruikers met hoofdberoep buiten de tuinbouw

Het totaalaantal C- en D-grondgebruikers bedraagt 65; een nadere toelichting omtrent deze groep is wel van belang omdat zij binnen het ruilverkavelingsgebied een eigen positie innemen. Omtrent de 12 D-grondgebruikers kan worden opgemerkt dat het hier rustende tuinders betreft, die in totaal 5,04 ha in exploitatie hebben en met een gemiddelde bedrijfsgrootte van 42 are. Verder is de grond overwegend in exploitatie voor de teelt van groenten in de open grond.

Zoals in het voorgaande reeds is toegelicht besteedt de C-grondgebruiker minder dan de helft van de arbeidstijd in het eigen bedrijf. Het betreft hier personen die naast hun hoofdberoep enige cultuurgrond exploiteren. In totaal zijn er in dit gebied 53 C-grondgebruikers die gezamenlijk 49,20 ha in gebruik hebben met een gemiddelde bedrijfsgrootte van 0,93 ha. Van deze 53 personen zijn er 18 die een agrarisch verwant hoofdberoep hebben als groentehandelaar, groenteboer, bloemenventer en bloembollenhandelaar. In de meeste gevallen is het agrarische bedrijf te beschouwen als een toeleveringsbedrijf en dit geldt met name voor de bloembollenhandelaren. De totale oppervlakte cultuurgrond die deze 18 personen in gebruik hebben bedraagt 28,50 ha.

Vervolgens zijn er 35 C-grondgebruikers die een hoofdberoep buiten de tuinbouw hebben, terwijl dit beroep niet aan de agrarische sector verwant is. Het zijn overwegend fabrieksarbeiders en vervolgens enkele vertegenwoordigers en vrachtrijders.

De totale oppervlakte cultuurgrond die deze 35 personen in gebruik hebben bedraagt ruim 20 ha. Van ongeveer 20 personen die nu als fabrieksarbeider - veelal op de Hoogovens - werkzaam zijn, is bekend dat zij vroeger zelfstandig tuinder geweest zijn. Mede omdat hun bedrijf niet voldoende rendabel was zijn diverse tuinders in het verleden overgegaan naar de industrie. De tuin heeft echter nog een grote betekenis voor hen; gedurende hun vrije tijd wordt de tuin bewerkt, terwijl daarnaast ook nog sprake is van een zekere nevenverdienste door verkoop van de produkten.

Bovendien is uit gesprekken met een aantal van deze personen duidelijk naar voren gekomen dat zij alsnog zelfstandig tuinder willen worden wanneer zij hun bedrijf kunnen vergroten of over voldoende geld kunnen beschikken voor intensivering van hun bedrijf. Mogelijk is juist tijdens het onderzoek deze wens om zelfstandig tuinder te worden mede beinvloed door de gunstige resultaten die de tuinbouw in dit gebied gedurende dit jaar behaald heeft. Dit neemt niet weg dat over het algemeen deze fabrieksarbeiders hun bedrijf willen behouden omdat zij vroeger noodgedwongen niet langer zelfstandig tuinder konden blijven en op deze manier hun oorspronkelijke beroep nog enigszins kunnen uitoefenen. Voor zover men eigenaar is zal waarschijnlijk ook de overweging gelden dat men in dit gebied, waar de grondprijzen de laatste jaren gestegen zijn, enig bezit heeft.

§ 5. De bedrijfsstructuur

De indeling van de grondgebruikers in beroepsgroepen zegt nog weinig over de aard van de bedrijven. Aan de hand van het teeltplan kunnen deze echter worden onderscheiden naar bedrijfstype. Bij deze indeling is het criterium geweest de produktierichting die domineert. Deze typering wordt weergegeven in tabel 3.

Tabel 3

INDELING NAAR BEDRIJFSTYPE

Grootte-klasse in ha	Alle bedrijven	≥ 70% oppervl. groente open grond	≥ 70% oppervl. bloembollen- en bloementeelt	≥ 10 are glas	bedrijven met grasland	overige bedrijven
A- en B-groep						
< 0,50	10	3	4	3	-	-
0,50 - 1	98	32	20	22	-	24
1 - 1,50	49	13	20	7	1	8
1,50 - 2	31	8	11	6	-	6
2 - 3	18	2	10	1	3	2
3 - 5	17	2	9	1	4	1
5 - 10	13	-	-	-	12	1
> 10	2	-	-	-	2	-
Totaal	238	60	74	40	22	42
C-groep						
< 50	26	16	8	-	-	2
0,50 - 1	20	13	4	-	1	2
1 - 2	4	1	1	-	2	-
> 2	3	-	2	-	1	-
Totaal	53	30	15	-	4	4
D-groep						
Alle klassen	12	7	4	1	-	-

Bron: Landbouwtelling 1965.

In verreweg de meeste gevallen zijn verschillende produktierichtingen op één bedrijf aanwezig. Van de A- en B-bedrijven heeft 25% van het aantal bedrijven de oppervlakte cultuurgrond overwegend in gebruik voor groenteteelt in de open grond waaronder 32 bedrijven in de grootteklasse van 0,50 - 1 ha; 31% van het aantal bedrijven heeft de grond overwegend in gebruik voor bloembollen- en bloementeelt, terwijl 16% van het aantal bedrijven meer den 10 are glas heeft. De intensivering in glascultures heeft vooral plaatsgehad op de bedrijven van 0,50 - 1 ha. De oppervlakte tuinbouw onder glas bedraagt 9,74 ha, waarvan 2,50 ha verwarmd is.

De totale oppervlakte cultuurgrond van de A- en B-bedrijven bedraagt 413,14 ha (zie bijlage I). Hiervan is 28% in gebruik als grasland, 31% in gebruik voor groenteteelt open grond, 37% voor bloembollenteelt, 2% voor bloementeelt en 2% voor tuinbouw onder glas. De C- en D-grondgebruikers hebben totaal 54,24 ha in gebruik, d.i. 11% van de totale oppervlakte cultuurgrond. Wel dient opgemerkt te worden dat een aantal bedrijven ook grond heeft buiten het ruilverkavelingsgebied. Deze gronden zijn hierbij inbegrepen.

§ 6. De leeftijdsopbouw

Het is van belang een inzicht te hebben in de leeftijdsopbouw van de bedrijfshoofden. Op grond van de verzamelde gegevens is het mogelijk dit nader toe te lichten (zie tabel 4).

Tabel 4

LEEFTIJDSOPBOUW BEDRIJFSHOOFDEN

Grootte-klasse in ha	Aantal bedrijfs-hoofden	waarvan in de leeftijdsklasse				
		< 35 jr.	35-45 jr.	45-55 jr.	55-65 jr.	> 65 jr.
A- en B-groep						
< 0,50	10	3	2	2	2	1
0,50 - 1	98	19	21	23	28	7
1 - 1,50	49	5	14	15	12	3
1,50 - 2	31	4	5	8	11	3
2 - 3	18	-	2	9	6	1
3 - 5	17	-	4	6	5	2
5 - 10	13	2	1	5	3	2
> 10	2	-	1	1	-	-
Totaal	238	33	50	69	67	19
C-groep	53	7	10	22	11	3
D-groep	12	-	-	-	2	10
Alg. totaal	303	40	60	91	80	32

Bron: Landbouwtelling 1965.

Op bedrijven met verscheidene bedrijfshoofden is alleen de leeftijd van het oudste bedrijfshoofd gerekend. Van de A- en B-grondgebruikers bedraagt de gemiddelde leeftijd 49 jaar; 8% van deze bedrijfshoofden is ouder dan 65 jaar, 28% in de leeftijd van 55-65 jaar, 29% in de leeftijd van 45-55 jaar, 21% in de leeftijd van 35-45 jaar en 14% is jonger dan 35 jaar. Zonder direct van een sterke veroudering te kunnen spreken valt het op dat 36% van de bedrijfshoofden ouder is dan 55 jaar; verder betekent het bereiken van de 65-jarige leeftijd nog niet altijd dat men het bedrijf vaarwel zegt.

De vraag kan worden gesteld of de 19 bedrijfshoofden ouder dan 65 jaar nog opvolgers hebben; voor zover kon worden nagegaan zijn er op 7 bedrijven geen opvolgers, op 11 bedrijven is een opvolger aanwezig en omtrent 1 bedrijf was de opvolging nog onbekend. Er zullen dus binnen een bepaalde tijd 7 bedrijven vrijkomen.

Op iets langere termijn bezien kan men deze vraag ook stellen voor de 65 bedrijfshoofden in de leeftijd van 55-65 jaar; over 10 jaar zullen zij nl. ouder zijn dan 65 jaar. Van 22 bedrijfshoofden is bekend dat zij geen opvolger hebben, terwijl er 37 zijn met een opvolger; omtrent 6 personen was de opvolging nog onbekend. In de verdere toekomst zullen dus nog eens 22 bedrijven vrijkomen.

Bij de C-grondgebruikers kon men niet spreken van een zekere veroudering, de gemiddelde leeftijd bedraagt hier 48 jaar. De D-grondgebruikers zijn bijna allemaal ouder dan 65 jaar, met een gemiddelde leeftijd van 69 jaar.

§ 7. De bedrijfsopvolging

In het voorgaande is voor enkele leeftijdsgroepen de opvolgingssituatie toegelicht. Van alle bedrijfshoofden ouder dan 50 jaar is de opvolging nader onderzocht (zie tabel 5).

Tabel 5

OPVOLGINGSSITUATIE OP A- EN B-BEDRIJVEN

Grootte-klasse in ha	Aantal bedrijfshoofden ≥ 50 jaar	Met opvolger			Zonder opvolger	Opvolging onbekend
		totaal	één opvolger	meer opvolgers		
< 0,50	4	1	1	-	3	-
0,50- 1	45	21	17	4	19	5
1 - 1,50	22	9	6	3	8	5
1,50- 2	18	14	6	8	3	1
2 - 3	11	9	5	4	2	-
3 - 5	9	9	6	3	-	-
5 -10	7	5	2	3	1	1
>10	-	-	-	-	-	-
Totaal	116	68	43	25	36	12

Het aantal bedrijfshoofden ouder dan 50 jaar met opvolger bedraagt 59%, zonder opvolger 31% en van wie de opvolging onbekend is 10%. Het aantal bedrijven met 2 of soms meer opvolgers bedraagt 25; over het algemeen betreft het hier de meer intensieve bedrijven (zie bijlage II). Op 6 bedrijven is meer dan 70% van de oppervlakte in gebruik voor bloembollen- en bloementeelt en op 8 bedrijven is meer dan 10 are glas. Verder is de opvolging op grotere bedrijven sterker dan op de bedrijven kleiner dan 1,50 ha.

Het grootste aantal bedrijven zonder opvolger is kleiner dan 1 ha. Opmerkelijk is dat op de 36 bedrijven waar geen opvolger aanwezig is het 26 bedrijfshoofden betreft die geen zoons hebben. Naar leeftijdsklasse gezien betreft het vooral de bedrijfshoofden boven de 55 jaar, die geen opvolger hebben (zie bijlage III).

Op 12 bedrijven is de opvolging onbekend omdat er nog jongere kinderen zijn beneden de 15 jaar. Theoretisch zou het mogelijk zijn dat er maximaal 48 bedrijven zonder opvolger zijn, wanneer de zoons op deze 12 bedrijven een niet-agrarisch beroep kiezen.

§ 8. S a m e n v a t t i n g

In de ruilverkaveling IJmond-Noord is de cultuurgrond overwegend in exploitatie voor de tuinbouw. Behalve de teelt van groenten in de open grond is de laatste jaren de teelt van bloembollen en bloemen, al of niet onder glas, van betekenis geworden. De ruilverkaveling werd in 1964 door meer dan 90% van de eigenaren aangenomen.

Er zijn totaal 303 grondgebruikers in dit gebied waarvan 238 A- en B-grondgebruikers, d.i. 79%. De 65 C- en D-grondgebruikers maken 21% uit van het totaal.

Het aantal zelfstandige bedrijven met meer dan 2 bedrijfshoofden bedraagt 61. Deels betreft het hier een exploitatie door verschillende broers en deels een exploitatie door vader en zoon. Het zijn overwegend de intensieve bedrijven waar verscheidene bedrijfshoofden aanwezig zijn.

Ten aanzien van de 53 C-grondgebruikers moet men een onderscheid maken tussen hen, die een agrarisch verwant hoofdberoep hebben en hen bij wie dit niet het geval is. De eerste groep omvat 18 grondgebruikers die hun cultuurgrond voor hun eigen bedrijf exploiteren. De andere groep omvat 35 personen waaronder een aantal personen dat vroeger zelfstandig tuinder is geweest. Deze groep wil over het algemeen de cultuurgrond in eigen hand houden om zodoende hun vroegere beroep nog te kunnen uitoefenen gedurende de vrije tijd. Een aantal van hen zou zelfs weer zelfstandig tuinder willen worden als de omstandigheden daartoe gunstig waren.

Van de 238 bedrijven hebben 60 bedrijven (25%) de grond overwegend in gebruik voor groenteteelt open grond, 31% van het aantal bedrijven heeft de grond overwegend in gebruik voor bloembollen- en bloementeelt, terwijl 16% van het aantal bedrijven meer dan 10 are glas heeft.

Betreffende de leeftijdsopbouw kan worden opgemerkt dat 36% van de bedrijfshoofden ouder is dan 55 jaar. In zekere zin is hier sprake van een veroudering.

Omtrent de bedrijfsopvolging van de 116 bedrijfshoofden ouder dan 50 jaar blijkt dat 31% geen opvolger heeft, 59% wel een opvolger en van 10% is de opvolging nog onbekend. Het grootste aantal bedrijven zonder opvolger is kleiner dan 1 ha.

De mogelijkheid om via het S.B.L. grond van de C-grondgebruikers aan te kunnen kopen om daarmee de structuur van de andere bedrijven te verbeteren moet niet zo groot geacht worden. Wel valt te denken aan de mogelijkheid om bij de 36 bedrijfshoofden ouder dan 50 jaar en zonder opvolger na te gaan in hoeverre men via het O.- en S.-fonds zijn bedrijf wil beëindigen en in hoeverre men wat betreft zijn inkomen voldoet aan de voorwaarden van genoemd fonds. Tot nu toe zijn uit dit gebied weinig of geen aanvragen voor bedrijfsbeëindiging bij het O.- en S.-fonds binnengekomen.

De tuinbouw onder glas bedraagt nog geen 10 ha, gezien de kleine oppervlakte cultuurgrond per bedrijf zou een verdere ontwikkeling in deze richting een beter perspectief voor de tuinbouw in dit gebied kunnen betekenen.

INDELING CULTUURGROND NAAR GRONDGEBRUIK

Grootte-klasse in ha	Aantal bedrijven	Oppervl. cultuurgrond in ha	Oppervl. Cultuurgrond in gebruik voor				
			grasland	volgrondstuinbouw		bloembollen + knollen	glastuinbouw
				groenten	bloemkwekerijgewassen		
A- en B-groep							
< 0,50	10	3,93	-	1,71	0,74	0,90	0,58
0,50 - 1	98	72,76	-	39,18	3,11	23,77	5,75
1 - 1,50	49	59,29	0,30	27,01	1,60	28,59	1,39
1,50 - 2	31	52,28	-	25,17	0,66	25,22	1,23
2 - 3	18	43,05	4,63	11,53	0,38	26,--	0,51
3 - 5	17	62,99	11,21	11,06	0,23	40,16	0,28
5 - 10	13	96,36	76,65	11,09	0,05	8,57	-
≥ 10	2	22,48	21,--	0,88	-	0,60	-
Totaal	238	413,14	113,79	127,63	6,77	153,81	9,74
C-groep							
< 0,50	26	6,17	-	4,15	0,40	1,42	0,20
0,50 - 1	20	13,57	0,50	8,40	-	4,57	0,10
1 - 2	4	5,59	2,24	1,28	0,45	1,62	-
≥ 2	3	23,87	3,62	0,18	-	20,02	0,05
Totaal	53	49,20	6,36	14,01	0,85	27,63	0,35
D-groep							
Alle klassen	12	5,04	-	3,85	0,03	0,97	0,15
Alg. totaal	303	467,38	120,15	145,49	7,65	182,41	10,24

Bijlage II

BEDRIJFSOPVOLGING NAAR BEDRIJFSTYPE

Bedrijfstype	Aantal bedrijfshoofden ≥ 50 jaar	Met opvolger			Zonder opvolger	Opvolging onbekend
		totaal	één opvolger	meer opvolgers		
≥70% oppervl. groenten open grond	24	9	6	3	13	2
≥70% oppervl. bollen en bloemen	38	23	17	6	11	4
≥10 are glas	24	16	8	8	6	2
Bedrijven met gras	11	8	6	2	2	1
Overige bedrijven	19	12	6	6	4	3
Totaal	116	68	43	25	36	12

Bijlage III

BEDRIJFSOPVOLGING NAAR LEEFTIJDSKLASSE

Leeftijds-klasse	Aantal bedrijfshoofden ≥ 50 jaar	Met opvolger			Zonder opvolger	Opvolging onbekend
		totaal	één opvolger	meer opvolgers		
50-55 jaar	30	17	11	6	7	6
55-60 jaar	37	21	14	7	11	5
60-65 jaar	30	18	12	6	11	1
≥65 jaar	19	12	6	6	7	-
Totaal	116	68	43	25	36	12